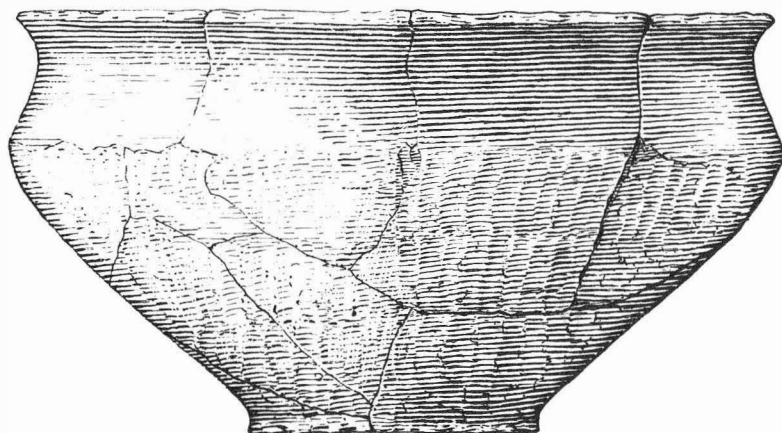

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1987

BRNO 1990

OVĚŘOVACÍ SONDÁŽNÍ PRÁCE V "DRAŽOVSKÉM HÁJI" /obec Letonice, okr. Vyškov/

Miloš Čižmář, Martin Geisler, AÚ ČSAV Brno

V červenci 1987 jsme 1 m širokou a 19 m dlouhou sondou prořali val, uzavírající na JZ straně ostrožnu, na níž se nachází známý mohylník v "Dražovském háji" /Čižmář - Geisler 1989, v tisku/. Těleso valu, převyšující dnešní terén až o 125 cm, bylo na profilu tvořeno jednolitým šedožlutým štěrkovitým násypem, žádné doklady vnitřní konstrukce nebyly patrné. Materiál k navršení valu byl zřejmě získáván z výkopu na jeho vnitřní straně. Takto vzniklá, dnes asi 1 m hluboká deprese, byla vyplněna tmavě hnědou hlinitou vrstvou, obsahující drobné zlomky keramiky a mazanice. Na jejím dně byla nalezena část nádoby únětické kultury. Sonda byla vedena až do vzdálenosti 4 m od vnějšího úpatí valu, předpokládaný příkop v ní však nebyl zachycen. V téže době jsme vedli sondu pláštěm mohyly č. IV, prokované M. Chleborádem v roce 1931 uvnitř opevněného areálu. Násep mohyly, převyšující dnešní okolí asi o 40 cm, byl pod lesní půdou tvořen tmavě hnědou, místy černou vrstvou, promíchanou štěrkem. Žádné doklady vnitřní konstrukce mohyly jsme nezjistili.

L i t e r a t u r a :

Čižmář, M. - Geisler, M. 1989: Archeologické výzkumy na stavbě dálnice v roce 1986 /okr. Vyškov/, PV 1986, v tisku.

B e g l a u b i g u n g s a r b e i t e n i n " D r a ž o v s k ý h á j / H a i n / ", G e m e i n d e L e t o n i c e / B e z . V y š k o v / . E s w u r d e e i n W a l l s c h n i t t d u r c h e i n e i n d e r L i t e r a t u r b i s h e r u n b e k a n n t e B e f e s t i g u n g d u r c h g e f ü h r t . I n i h r e r A u f s c h ü t t u n g h a t m a n k e i n e K o n s t r u k t i o n s b e l e g e e r f a s s t , a u f i h r e r I n n e n s e i t e f a n d m a n K e r a m i k d e r Ú n ě t i c k é r K u l t u r . B e i d e r N a c h g r a b u n g d e s H ü g e l g r a b e s d e r K u l t u r m i t S c h n u r k e r a m i k / N r . I V - M . C h l e b o r á d - 1 9 3 1 / , h a t m a n k e i n e B e l e g e s e i n e r I n n e n k o n s t r u k t i o n f e s t g e s t e l l t .

ARCHEOLOGICKÝ PRŮZKUM MELIORAČNÍCH RÝH V PROSTORU MEZI ŠLAPANICEMI A HOLUBICEMI /okr. Brno-venkov, Vyškov/

Miloš Čižmář, Petr Dvořák, Martin Geisler, Pavla Horálková, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 30/

Na katastrech obcí Blažovice, Holubice, Jiříkovice a Šlapanice se podařilo pracovníkům AÚ ČSAV v Brně zjistit celkem šest archeologických lokalit, které umožnily další rozšíření poznání o pravěkém osídlení této oblasti.

1. Blažovice: "Na dílech". SV od obce, cca 400 m S od nádraží, byl prozkoumán objekt KZP a o vzorkován objekt z mladší doby bronzové.
2. Holubice: J od obce v poloze Holubice VII, kde se nachází pohřebiště šňůrové kultury /Čižmář 1985/, porušila rýha kostrový hrob. V obdélníkové hrobové jámě /160 x 130 cm/, zahloubené 65 cm pod úroveň dnešního terénu, ležela kostra ve skrčené poloze, na levém boku, s hlavou orientovanou k SZ. Nad levým předloktím a nad pánví ležely dva kameny, v zásypu byl nalezen úštěp.
3. Jiříkovice: "Díly". Na svahu obráceném k Z, 150 m od pravého břehu potoka Rokytnice, byly silně porušeny objekt velatické kultury a dva objekty z mladší doby římské, obsahující keramiku tzv. jiříkovického typu.
4. Šlapanice: "Pod Žuráněm". Na mírném svahu obráceném k V, SSV od obce, poblíž levého břehu potoka Rokytnice, bylo zachyceno sídliště a pohřebiště únětické kultury. Celkem pracovníci AÚ ČSAV prokopali 11 sídlištních objektů, většinou zásobnicového charakteru, z nichž dva obsahovaly lidské pohřby, a 3 kostrové hroby. Mimo únětických nálezů byly na lokalitě zjištěny dva objekty horákovské kultury.
5. Šlapanice: "Široká pole". Na návrší JV od obce, cca 400 m Z od JZD Jiříkovice, bylo zjištěno sídliště únětické kultury, které později prozkoumal S. Stuchlík /viz článek S. Stuchlí-

ka v tomto č. PV/.

6. Šlapanice: "Široká pole". Na mírném svahu, obráceném k V, S od silnice z Jiříkovic do Šlapanic, 210 a 300 m Z od mostu přes Rokytnici, byly ovzorkovány dva objekty, patří cíkultuře slovanské a laténské.

L i t e r a t u r a :

Čižmář, M. 1985: Hroby kultury se šňurovou keramikou z Holubic a Tvarožné, AR XXXVII, 403-411.

A r c h ä o l o g i s c h e T e r r a i n e r f o r s c h u n g i m R a u m z w i s c h e n Š l a p a n i c e u n d H o l u b i c e / B e z . B r n o - v e n k o v , V y š k o v / . Auf den Katastern der folgenden Gemeinden wurden diese archäologischen Lokalitäten festgestellt: 1. Blažovice: "Na dílech". Siedlung der Glockenbecherkultur und aus der jüngeren Bronzezeit. 2. Holubice: S der Gemeinde, Holubice VII. Gräberfeld der Kultur mit Schnurkeramik. 3. Jiříkovic: "Díly". Siedlung der Velaticer Kultur und aus der jüngeren römischen Kaiserzeit. 4. Šlapanice: "Pod Žuráněm". Siedlung und Gräberfeld der Úněticer- und Siedlung der Horákovcer Kultur. 5. Šlapanice: "Široká pole". Siedlung der Úněticer Kultur. 6. Šlapanice: "Široká pole", S vom Kreuz. Siedlung aus der Latènezeit und dem slawischen Abschnitt.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NA KATASTRU TĚŠAN /okr. Brno - venkov/

Martin Geisler, Antonín Štřof, AÚ ČSAV Brno

/Tab. 10/

Počátkem listopadu 1987 upozornili stavební dělníci na nález lidských kostí v prostoru budované vodní nádrže, situované na soutoku dvou bezejmenných potoků při rozhraní katastrů obcí Těšany a Borkovany /okr. Břeclav/. Při povrchovém průzkumu staveniště zjistil M. Čižmář, že podstatná část plochy určené k zatopení je již odhumusována a prakticky v celém prostoru se vyskytují doklady pravěkého osídlení. Bezprostředně však byl ohrožen a zčásti zničen pouze prostor určený k těžbě materiálu pro násep hráze, ležící jižně od soutoku na úpatí mírného svahu, skloněného k SV /na mapě 1:50 000 Šlapanice 24-43, 186 mm od Z s.č. a 28 mm od J s.č./. Proto se záchranné práce, probíhající v listopadu a prosinci, soustředily pouze na tuto plochu.

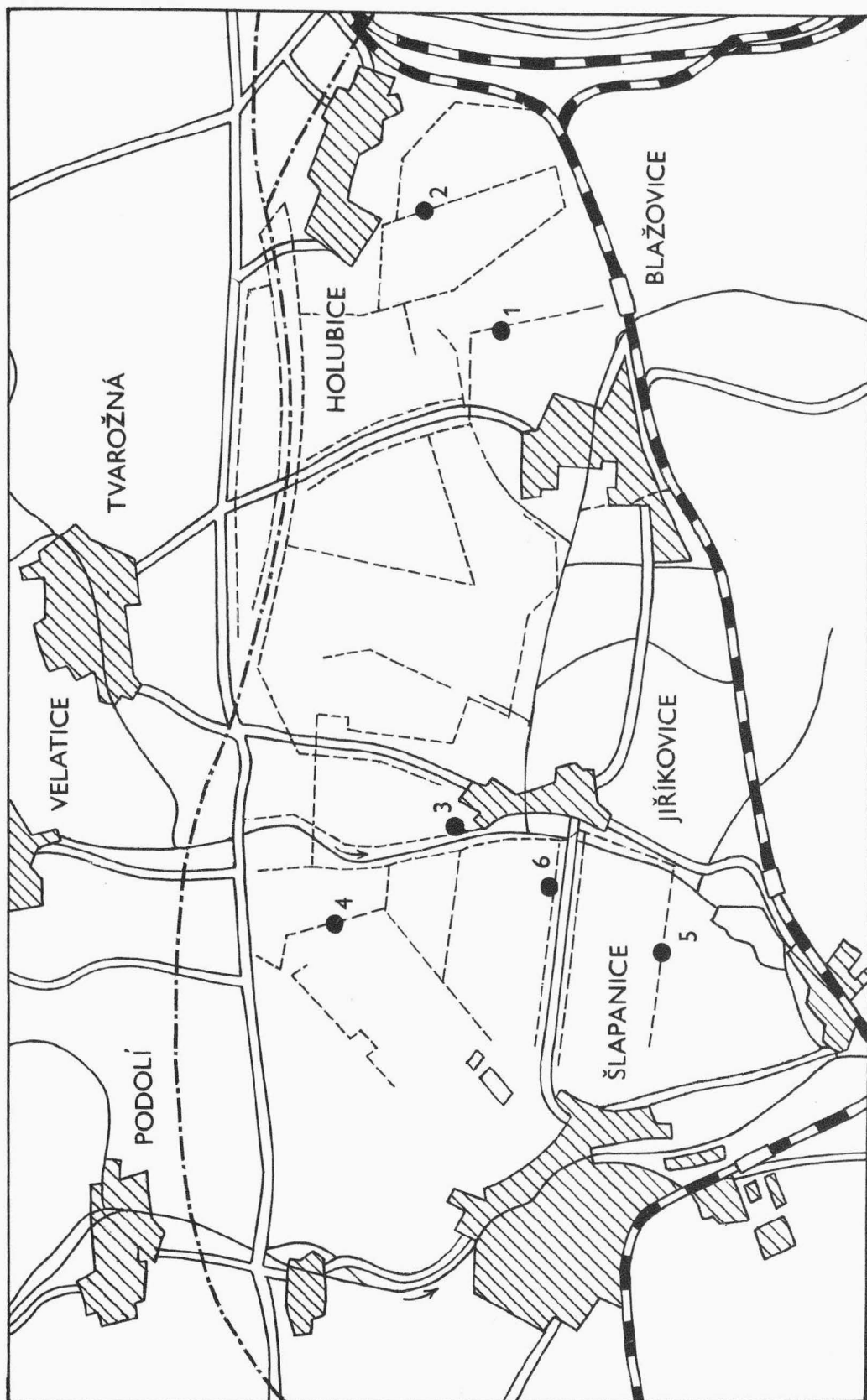
Nalezené lidské kosti patrně pocházely nejméně ze dvou hrobů, z nichž se však v těžební stěně zachoval pouze zbytek jedné hrobové jámy, orientované Z-V. Nálezové okolnosti nebylo možné rekonstruovat, dodatečně však byly stavebními dělníky odevzdány dva železné nože, údajně pocházející z těchto hrobů.

Na skryté ploše /cca 4000 m²/ bylo prozkoumáno přes 300 sídlištních objektů, z nichž asi polovinu tvořily kúlové jamky. Převážná část patří velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí. Kromě několika nepravidelných hliníků šlo o typické zásobní jámy, v několika případech s červeně vypálenými stěnami. Ojedinelé kúlové jamky se vyskytovaly v celém prostoru, pouze v několika místech však tvořily nápadné koncentrace, umožňující předpoklad kúlové nadzemní stavby. Z běžného sídlištního materiálu se vymykal nález neúplné dětské kostry, ležící společně se zvířecími kostmi v jedné vrstvě v zásypu zásobní jámy a jáma, obsahující množství žárem deformované keramiky, na jejímž dně bylo nalezeno přes deset hliněných napodobenin chlebových placek a zlomek lidské plastiky. Je pravděpodobné, že se jedná o část sídliště, zjištěného již dříve na protějším břehu téhož potoka ve vzdálenosti 500 m, ležícím již na katastru Borkovan /viz NZ č.j. 1804/85 v archivu AÚ ČSAV Brno/.

Do období horákovské kultury lze datovat tři zemnice s doklady vnitřní konstrukce a vnitřního vybavení /vertikální stav ?/ a několik zásobních jam.

Nejmladší zjištěné osídlení představuje chata s kúlovou konstrukcí a zásobnice, datovatelné do období římského.

R e t t u n g s g r a b u n g i m K a t a s t e r v o n T ě š a n y / B e z . B r n o - v e n k o v / . Beim Baue eines Wasserreservoirs auf der Grenze der Kataster Těšany und Borkovany hat man eine Siedlungsfläche im Ausmass von ca. 4.000 m² abgedeckt, auf der an 300 Siedlungsobjekte untersucht worden waren. Der überwiegende Teil von diesen gehörte der Velaticer

Obr. 30. Okr. Brno - venkov. Lokality s pravěkými nálezy, zjištěné při průzkumu melioračních rýh. - Bez. Brno - venkov. Lokalitäten mit prähistorischen Funden, die bei der Begehung von Meliorationsgräben festgestellt wurden.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1987

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulik
Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Grafická úprava: L. Trávníčková
Na titulním listě: nádoba únětické kultury z Újezda u Brna
Tisk: **PENTA**
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné